

stanowiącej kamień węgielny zawartego w ustawie zasadniczej katalogu praw i wolności człowieka, a także zakaz różnicowania wartości ludzkiego życia, wynikający z zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2), jak i art. 38 (prawo do życia) w związku z art. 32 ust. 1 (zasada równości). Podstawowym źródłem wskazanych sprzeczności są odrębne założenia aksjologiczne Konstytucji RP i przedłożonych projektów ustaw. Przyjęty przez polskiego ustrojodawcę model wartości, to model godnościowy – poszczególne prawa i wolności człowieka wypływają z godności i służą jej urzeczywistnieniu. Model ten obrazowo można ująć w formę paremii: *in dubio pro dignitate* (w razie wątpliwości na korzyść godności). Wnioskodawcy, w złożonych projektach ustaw, przyjęli model wartości oparty na absolutyzacji wolności, a ściślej autonomii prokreacyjnej jednostek, tym samym w przypadku zaistnienia konfliktu wartości odwoływali się do zasady: *in dubio pro libertate* (w razie wątpliwości na korzyść wolności). Nie dostrzegli przy tym, że wolność prokreacyjną jednostek rozszerzyli do tego stopnia, że nie tylko wkroczyła ona i ograniczyła sferę wolności jednostek stanowiących owoc prokreacji, lecz zanegowała ich istnienie jako podmiotów prawa, pozbawiając na wczesnych etapach rozwoju wszelkich praw, a także ich źródła – przyrodzonej ludzkiej godności.

Oktawian Nawrot

TAKING THE CONSTITUTION SERIOUSLY.

The Constitutional Framework for the Regulation of Medically Assisted Procreation (Remarks on the Margins of Assessing the Compliance of Deputies' Proposals to Amend the Act on Procurement, Storage and Transplantation of Cells, Tissues and Organs, Sejm documents 607 and 608)

The issue of the legal regulation of medically assisted procreation undoubtedly belongs to the group of legal policy issues that cause particularly strong emotions. It is mainly because it touches fundamental values and legal institutions, on which the system of the rights and freedoms of a person is based in a democratic state ruled by law. On the other hand, it enters deeply into the sphere of morality, ethics, philosophy, medicine, and in the end, ideological disputes. In addition, possible solutions are often contradictory. These statements seem to be confirmed by the legislative proposals introduced to the parliament in recent years, which in a more or less complex way regulate medically assisted procreation. They contain very different possibilities ranging from almost unlimited procreative liberty and the right to procreate or not to procreate and the total prohibition of in vitro fertilization. A large diversity of proposed legislative solutions is explained by the hypothesis presented in terms of the fact, according to which there is a huge loophole in the Polish

---

legal system concerning most practices related to medically assisted procreation, which – because of unspecified reasons - can be completed in any way. While the system of values in a state based on the rule of law in abstracto actually seems to allow almost any of the proposed solutions, which is proved by the various solutions adopted in other democratic states, in the case of a particular national legal system, including Polish, the solutions must take into account its characteristic features and, in particular, the system of constitutional norms and values. The aim of the article is to reconstruct the norms and values defining the regulatory framework of medically assisted procreation.